

часопис ариљске летње музичке манифестације

јул 2018. VI

АРИЉ

ISSN 2334-8437

Издавач

Удружење за ширење
и подстицај музичке културе
у Србији МУЗИКУС
Маршала Бирјугова 11
11 000 Београд
тел: +381 (69) 611 604
www.arlemm.rs | office@arlemm.rs

Директор

Драгутин Младеновић

Главни и одговорни уредник

Милица Младеновић

Стручни сарадник

Стефан Савић

Сарадници и аутори

Добрило Ненадић, Петар Јањатовић, Дубравка Матовић,
Милунка Николић, Милан Пајевић, Слађана Луковић,
Ана Станисављевић, Мишо Младеновић,
о. Вукашин Милићевић, Весна Аћимовић,
Милка Младеновић, Јована Папан

Графички уредник

MDesign / ММарковић

Лектор

Милка Младеновић

Фотографија

Драгана Селаковић (насловна), Foto Studio Charlie B,
Creative Dzumandzi, Милица Ђорђевић,
Драган Боснић, Момчило Димитријевић,
Милан Обрадовић

Штампа

Алта нова Београд

Тираж

5000

Реч има АРЛЕММ

Данас изгледа као да је лако бити део АРЛЕММ-а,
јер АРЛЕММ чине насмејана деца, посвећени професори,
успешни уметници, драги и задовољни гости.

Да ли је неко пре девет година могао да замисли да ће у
престоници малине, настати фестивал класичне музике?

Да ли је било реално очекивати да ће становништво из
других градова долазити у Ариље, да види и чује највећа
имена данашње музичке сцене, или да ће летњу школу
похађати најбољи млади уметници из Србије, Словеније,
Немачке, Белгије, Француске, Канаде, Америке, Русије...

АРЛЕММ бајка траје већ девет година. Сваке године
из почетка настојимо да се прича, која почиње са „био
једном један дечак који је желео да свира виолину, и
једна девојчица која је желела да пева на великој сцени“,
заврши дивном реченицом „и живели су срећно до краја
живота“.

АРЛЕММ је данас управо то - простор за испуњавање снова
младих, за приказ искуства оних старијих, за дивне дане и
дивне људе, који чине да наша прича траје.

Велику захвалност АРЛЕММ дугује институцијама,
фирмама, појединцима, драгим волонтерима, ученицима,
родитељима, уметницима и професорима, који су
веровали да наша бајка може
да постане стварност!

Са великим еланом идемо ка првој деценији
манifestације, будите и Ви са нама део уметности!

Милица Младеновић

уредник часописа

7 - 25

БЛАГА ПРИРОДЕ И ТАЛЕНАТ ЉУДИ

- Имала је зелене очи / М. Пајевић
- Јанковац код... / А. Станисављевић
 - О Конаку... / М. М. Младеновић
 - Височка бања / А. Станисављевић
- Винарија Бајло: Богатство лагума / Д. Матовић
- Фузија... Драгана Селаковић / М. Младеновић
- Најбитнији осећај... Сретен Вуковић / М. Николић
- Теленор: Концерти први пут уживо / Д. Матовић

26-47

СЦЕНА ФЕСТИВАЛА 2017/18

- Јамп АРЛЕММ / П. Јањатовић
- Марко Луис / М. Младеновић
 - Диванхана / Д. Матовић
- Сара Ренар / М. Младеновић
- Бисера Велетанлић & Васил Хаџиманов / П. Јањатовић
 - Ју група / Д. Матовић
 - ШМТ Ђуприја / Д. Јовић

48-60

И РАДИОНИЦЕ

- Нешто ново... / С. Савић
- Нежно љубичасто... / С. Савић
- Extreme intimo: Откривање талента... / Д. Матовић
- Алхемија гитаре / С. Савић

61-71

КРУГ МЛАДИХ...

- волонтери: Вељко & Кики / М. Николић
- Психолошке радионице / С. Луковић
 - породица Берлот / Д. Матовић
 - Богата а скромна / М. Николић

72-87

РЕЧ МУДРИХ, УСПЕШНИХ И ХРАБРИХ

- Д. Ненадић: Култура је захтевна / Д. Матовић
- Мокрањчеви дани и АРЛЕММ / С. Савић
- СЕФА: Савремено меценарство / С. Савић
- Удружење „Српски композитори“ / С. Савић
- Пасаж: Странпутице, путеви и путоказ / М. Николић
- Велики Рат / В. Аћимовић

88-100

ПРИЈАТЕЉИ...

- СТЕФАН 30 година породица, па бизнис / М. Николић
- Створитељ стваралаштва / о. В. Миличевић
- Ђачка задруга Звончић из Високе / Ј. Папан
- Све најбоље из Ариља, Рзавске долине / М. Николић
- АРЛЕММ смо сви ми / В. Грбовић

АЛХЕМИЈА ГИТАРЕ

Шта је то „београдска школа гитаре“ и како стасавају њени

изданци? Које особине треба да поседују млади гитаристи

како би постали уметници у свирању овог инструмента?

Ово су нека од питања којих смо се дотакли у разговору са

Срђаном Тошићем, нашим истакнутим гитаристом и редовним

професором на Факултету музичке уметности у Београду.

Срђан Тошић има иза себе велики број одржаних концерата у земљи и иностранству, на којима је наступао као солиста на реситалима, али и са значајним оркестрима из нашег региона. Учествовао је на најзначајнијим домаћим фестивалима попут БЕМУС-а, БЕЛЕФ-а, Будва Град-театра, Мокрањчевих дана и ГитарАРТ фестивала. Његов репертоар обухвата велики број дела различитих епоха, почев од ренесансне па до музике XX века. Редован је учесник готово свих домаћих гитарских фестивала и скупова гитариста у окружењу. Често предаје на мастер-класовима и учествује у раду жирија на многим такмичењима, од локалних па до оних који већ имају међународни углед.

- **Из Ваше класе на Факултету музичке уметности у Београду, већ је изишла неколицина одличних младих уметника, који су својим успесима на такмичењима и концертима у земљи и иностранству, скренули пажњу стручне јавности на квалитет тзв. „београдске школе гитаре“. Можете ли нашим читаоцима ближе описати шта „београдска школа гитаре“ подразумева и по чему је она карактеристична?**

Београдска школа гитаре, по мом мишљењу, означава утицај који смо тамо негде крајем осамдесетих почели да вршимо на целокупну нашу гитарску популацију моје драге колеге и пријатељи Вера Огризовић, Александар Хаџи Ђорђевић и ја. У то доба смо се сви вратили у Београд, млади, пуни ентузијазма и добре воље, доносећи сваки своје драгоцено и разноврсно искуство стечено

на студијама код врских, али потпуно различитих уметника-професора у Паризу, Прагу и Загребу. Београд, у тренутку кад смо ми стасали за студије није имао одсек за гитару на ФМУ, па смо морали да се разиђемо куд који. Ако занемаримо не баш малу жртву коју тражи школовање на страни, то се касније показало одличним, јер смо одмах почели да размењујемо међу собом различита искуства свирачког и педагошког процеса, која су, испоставило се, сасвим комплементарна, и која су, прожимајући се, постала виталнија и свеобухватнија. Одмах смо их понудили млађим талентованим гитаристима и ниво свирања гитаре почео је стреловито да се уздиже, а један од резултата, не и најбитнији, су међународне награде наших ђака и студената. Али „београдска школа гитаре“ није само резултанта онога што смо нас троје донели са стране; можда је њен најважнији састојак пријатељство и сарадња у којој смо се међусобно подржавали, и подржавамо се већ дуги низ година, вршећи тако јако позитиван утицај на млађе колеге. Што се карактеристика тиче, има посебности, али да их не би сад набрајао могу да цитирам колегиницу из Хрватске, која ми је једном приликом у неком жирију рекла: „Кад дође неко из Београда, шта год да свира, па и како год да свира, знаш да ће да музицира!“

■ **Који су главни принципи Вашег бављења педагошким радом? Да ли имате сопствену методу свирања?**

Кад радим са неким, желим да га водим ка једном циљу: што потпунијем искоришћењу или развоју његових музичких потенцијала, што би требало да му омогући досезање, па бар у једном тренутку, нечег уметничког. Тај тренутак може бити заматак постанка уметничке личности, мислим да је то важан задатак за професора који ради са студентима. До тог циља се долази потпуним поверењем и потпуном преданошћу заједничком радураду. У фокусу тог рада је композиција, са свим својим особеностима и захтевима, а професор је тај који мора да наведе студента како да открива лепоту и значај музике, и да, ако треба, води рачуна о усклађености тренутних жеља и могућности.

За сопствено свирање важи мање-више исто, увек све морате сами са собом, а то није лако, без обзира на искуство.

■ **Често држите мајсторске радионице, што ће бити случај и на овогодишњем издању АРЛЕММ фестивалу. Шта је по Вашем мишљењу основни циљ овог типа преношења знања на младе гитаристе?**

Преношење знања захтева континуиран рад, па се оно у основи преноси у педагошком процесу, тј. у школи или на академији. Мајсторске радионице су карактеристичне по томе што су тренутак, не процес, али тренутак је довољан да букне ватра, ако има жара и ако има варнице. „Жар“ је у овом случају музички материјал, који се на мајсторску радионицу доноси већ готов, или скоро готов, а „варница“ су идеје и енергија коју улива онај који ради са вама. Овакви сусрети су такође неопходни да би се разбила извесна монотонија која је повремено неизбежна у дугогодишњем раду са учеником/студентом, да би се критички сагледале старе и можда примиле нове музичке идеје. Преношење искустава међу самим учесницима је јако корисно, као и разговор па и необавезно дружење са професорима. Ако се томе дода да се често овакве радионице дешавају у природи или на местима која су на други начин стимулативна за рад, употпуни се њихов значај за младог музичара. А ако још

имате срећу да сте на мастер класу код неког врхунског, светски признатог уметника, не мора он ништа ни да вам прича, оно што пред вама одсвира памтићете до краја живота...

■ **Такође, имате прилику да учествујете као члан жирија на такмичењима гитариста. Које елементе наступа такмичара највише вреднујете?**

То зна да зависи од самог такмичара. Нисам ригидан члан жирија, знам да пустим такмичаре да ме убеду у оно што свирају, чак и ако се то коси са мојим претходним представама или очекивањима. Генерално ценим када су усклађени музикалност, техника и темперамент, а ако неки од ових елеманата преовлађује, у реду, само тако да баш потпуно не пригуши остале...

■ **С обзиром на Ваше богато искуство као извођача и педагога, који су то квалитети које би требало да поседује млади човек посвећен уметности свирања гитаре?**

Као личност – љубав за музику и потпуну посвећеност гитари, као музичка личност – таленат, што ће рећи музикалност и буран темперамент. Ако притом на време доспе у руке правог педагога, отварају се многа врата и пружају многи путеви – ка добром!

■ **Да не запоставимо ни извођачки део Ваше каријере, можете ли нам рећи да ли се у Вашем репертоару налазе дела српских композитора и какво мишљење имате о њима?**

Свирао сам доста српских аутора, наравно највише композиције Душана Богдановића, затим Власту Трајковића, Јована Јовичића, Војислава Ивановића, као и један триптих Исидоре Жебељан – то је била поруџбина Бемуса 1999. године, па сам на то нарочито поносан...Сама чињеница да су за гитару осим гитариста-композитора компоновали и наши „прави“ и признати композитори (уз поменуте Власту Трајковића и Исидору Жебељан ту су још и Влада Тошић, Драгана Јовановић, Вук Куленовић, Александар Дамњановић и др.) говори о разноврсности и квалитету тог опуса. Ја нисам пропуштао прилику да на својим гостовањима у иностранству (САД, Грчка, Бугарска, Словенија, СССР) увек одсвирам нешто од домаћих аутора, јер мислим да сви поменути аутори имају оригиналан стил и дела која на концертном подијуму извођачу и публици нуде јединствен доживљај.

■ Стефан Савић